

[Forside](#)[Aktiviteter](#) ▼[Publikationer](#)[Om Foreningen](#) ▼[Nyhedsbrev](#)

Mærkedage 2023

1623 - for 400 år siden

Gentofte præstegård brænder

Gentofte Kirke er klart kommunens ældste bygning, idet de ældste dele er opført i sidste halvdel af 1100-tallet som en romansk kirke. Præstegården brændte i 1623 ved uforsigtig omgang med stearinlys. Ved samme lejlighed brændte også en række dokumenter. De ældste optegnelser om Gentofte Sogn, det er bevaret, er fra 1651.

Side af Gentofte Kirkebog. Kilde Statens Arkiver

1648 for 375 år siden

Kong Christian IV dør

Kong Christian IV (konge 1588-1648) nåede at sætte tydelige spor i Gentofte. Ud over at bygge Ibstrup Slot, der dog ikke er mange spor af i dag udover de underjordiske tunneller, var han den, der fik Charlottenlund Skov indhegnet. Inden denne indretning til dyrehave, havde han fået indrettet en kaninpark. Resterne af denne kan stadig anes i skoven, ligesom den oprindelige afgrænsning af Ibstrup lille dyrehaven kan ses som et dige mod nordøst.

Christian IV's dyrehave fra 1622. Diget mod nordøst ses stadig.

1698 for 325 år siden

Christian V tilredt af hjort

Den 19. oktober 1698 afholdt Christian 5. en parforcejagt i Dyrehaven. Ved middagstid holdt kongen, hans halvbroder Ulrik Frederik Gyldenløve og kongens to sønner en pause i Hubertushuset, forgængerens for Eremitageslottet. Det var opført i 1694 af Ole Rømer og arkitekt Hans van Steenwinckel 3. på tomten fra en af de nedlagte gårde i Stokkerup og blev brugt af Christian 5. under hans parforcejagter. Men der kom hurtigt nys om, at der var en hjort i nærheden, som var omringet og udmattet af hundene. Kongen drog af sted med det samme for at give dyret dødsstødet, men ramte ikke, og hjorten sparkede ham, så han døde 25. august året efter på Københavns Slot. Hjortens opsats fremvises stadig på Rosenborg Slot.

Parforcejagt er en jagtform, hvor byttedyret udmattes, inden det dræbes. Det sker ved at lade hunde jage dyret, mens rytterne følger efter. Når dyret segner af udmattelse, stiger den udvalgte jæger, som regel kongen, af hesten og dræber byttet med en hirschfænger.

For 1723 for 300 år siden

Hvidøre skole

Hvidøre Skole opføres som sognets anden rytterskole. Den første blev opført i 1722 efter Frederik IVs fundats af 1721. Hvidøre Kongelige Skole, som den blev kaldt i samtiden, blev opført på Hvidørepynnten ikke langt fra den gamle Hvidøre Kongsgård. Rytterskolen blev nedrevet i 1871, og det nuværende Hvidøre Slot blev opført på tomten. Det blev kendt som bolig for kejserinde Dagmar og dronning Alexandra. Nu ejes bygningen af NOVO/Nordisk.

Maleri og model af Hvidøre skole. Foto fra Skovshoved Skole i anledning af rytterskolens 200-års jubilæum.

1773 for 250 år siden

Bernstorffstøtten

Bernstorffstøtten på Lyngbyvejens østside blev rejst af taknemmelige bønder på et synligt sted langs alfarvej. Den er flyttet lidt tilbage ved senere vejudvidelser. Obeliskens designet af Johannes Wiedewelt, og den er næsten 7 meter høj. På forsiden står en danske tekst, mens bagsiden har en latinsk tekst, der begge lovpriser J.H.E. Bernstorffs udskiftning af bøndergodset, der gjorde Gentofte bønder til holdne mænd. Der har i nyere tid været planer om at flytte støtten til Bernstorff Slotshave, idet den nuværende placering på Lyngbyvejens sidevej ikke får manges opmærksomhed.

Bernstorffstøtten på Lyngbyvej

Søholm

Søholt nær Emdrup Sø opføres i sin ældste skikkelse af Jacob Holm, der var kasserer i Asiatisk Kompagni. Han købte skovkrattet "Horreploven" af Rygården og lod det rydde til bebyggelse. I 1802 blev dette lille landsted nedrevet og erstattet af det nuværende "Søholm"; det blev tegnet af C.-F. Hansen i en tidlig nyklassicistisk stil. Bygningen var oprindeligt i fem fag. Sidefløjene er fra omkring 1860.

Søholm ved Emdrup sø

1798 for 225 år siden

Ordrup by brænder

Ordrup landsby nedbrænder. Ordrup var oprindeligt en udflytterlandsby, der etableredes på "Oren" eller overdrevet i middelalderen. Ordrup betyder således: "Torpen på Oren". Navnet ses første gang i 1248 som "Horæthorp", i 1370 ses det stavet "Ordhorp". Ordrup havde otte gårde, disse lå på den sydligste krumme del af Ordrupvej mellem Lindegårdsvej og Skovkrogen. Ordrup bys jorder blev udskiftede i 1765, men selve gårdenes udflytning gik trægt, i 1798 var blot to gårde udflyttede nemlig Damgård og Teglgård. Ved uforsigtig omgang med ild brændte landsbyens sidste seks gårde ned. Dette gav stødet til udflytningen. På gårdenes tomter rejste der sig i de følgende år landsteder og aftægtshuse. Senere kom der højere bebyggelse.

Ordrup landsby før branden

1823 for 200 år siden

Over Stalden

I 1823 fik løjtnant Fr. Wigler den idé at opføre en stald ved Charlottenlund for skovgæsterne. Senere blev staldens overetage udnyttet til sangerindeoptræden, heraf navnet "Over Stalden". Den første Over Stalden brændte i 1875. I 1882 var stedet blevet flyttet over på den anden side af Jægersborg Allé. I 1898 gik det galt igen, Over Stalden 2 brændte.

1873 for 150 år siden

Tuborg Fabrikker

I Gentofte Sogns sydøstlige hjørne fandtes fra gammel tid nogle magre strandenge, der var uden den større landbrugsmæssige betydning. Storkøbmanden H.P. Prior (1813-1875) købte disse strandgrunde og byggede en egentlig havn ud i Øresund, hvor et større antal industrier herunder et bryggeri blev anlagt. Bryggeriet overfløj efter få år de andre industrier og blev snart enerådende på havnearealet. I nyere tid er området blevet afindustrialiseret og bebygget med eksklusive boliger og kontorer.

Gymnasierne kommer til Gentofte

Gentofte Kommunes ældste højere skole var Sankt Andreas Kollegiet, som blev stiftet 30. august 1873. Ved åbningen var der 14 elever, men det voksede hurtigt og nåede før 1. verdenskrig op over 300. Krigen betød også en dramatisk tilbagegang, og kollegiet lukkede i 1920.

Få måneder senere blev det senere Ordrup Gymnasium indviet den 3. november 1873. OG overlevede trusler om nedlæggelse i 1982 og er i dag et af kommunens meste søgte gymnasier.

Stolpegården

Stolpegården er en udflyttergård fra Vangede, der relokaliseredes nær de to bronzealderhøje, der kaldtes Stolpehøjene. I 1873 overtog Gentofte Kommune sammen med nabokommunerne gården og ombyggede den til "Arbejds- og Forsørgelsesanstalt". Fra 1937 var vores kommune alene om driften. I 1952 overtog Københavns Amt stedet, der nu kaldes "Vesterled".

1898 for 125 år siden

Telefoncentralen i Gentofte

Mens Hellerup telefoncentral daterer sig til 1893, Ordrup til 1894 og Bellevue til 1895, så nåede antallet af abonnenter først i 1898 en størrelse, der gjorde at man fik sin egen central i 1898, denne omfattede også bydelen Vangede. I 1937 fik man den nye bygning på Adolfsvej, hvor centralen blev halv- og fuldautomatiseret.

Hellerup Handelsforening

Handelsforeningerne for Strandvejens butikker blev stiftet 25. oktober. Man holdt det stiftende møde på landstedet "Store Mariendal". Senere da foreningen voksede sig større blev møderne afholdt på "Constantia" eller på "Tuborgpavillonen". Foreningen har udgivet jubilæumsskrifter efter 25 år, 40 år og 50 år.

1923 for 100 år siden

Plakatsøjler

Gentofte Kommune afholdt i 1923 en konkurrence om plakatsøjler. Der findes i vore dage to typer

nemlig den paddehatformede og den cylindriske. Paddehatplakatsøjlen er designet af Knud Valdemar Engelhardt (1882-1931) med den karakteristiske udkragede fod og hatten, der giver læ for regnvejr. Der findes omkring 20 af denne type. Den cylindriske type er designet af arkitekt og borgmester Aage Paul-Petersen (1882-1953) med den karakteristiske kobberhat; denne type findes i ti eksemplarer på de vigtigere trafikpladser.

Kajakklubben Nova

Der findes mange søsportsklubber langs Gentoftes øresundskyst. En af de mindre kendte er kajakklubben NOVA, der blev stiftet i 1923, der har klubhus på Strandparksvej 40 under sejlkubbens terrasse.

Foto fra 1976 badedåb foran NOVA

Historisk Topografisk forening

Den første oktober 1923 afholdt Historisk Topografisk Selskab for Gentofte Kommune stiftende generalforsamling. Formand blev Professor A. S. Steenberg og blandt medlemmer af bestyrelsen ses kommuneingeniør V. A. Westergaard. Antallet af medlemmer nåede hurtigt 100 og det årlige medlemsbidrag var 4 kroner.

Skoletandklinik

I 1923 blev der indført en rigtig skoletandpleje for skolebørnene i Gentofte Kommune. Man indrettede denne i en villa overfor Hellerup Station på adressen Hellerupvej 31. Senere blev tandplejen lagt ud på de enkelte skoler, men denne er nu centraliseret til fire skoler.

Klampenborg Badehotel brænder

Badehotellet blev opført i 1866 og udvidet i 1890. Efter at det var nedbrændt i 1923, besluttede man at fritlægge området i stedet for at genopføre hotellet. Stedet kaldes Staunings Plæne, da statsminister Stauning kæmpede for almindelige menneskers adgang til skov og strand. Der er rejst en mindesten for ham på plænen.

1948 for 75 år siden

Elmegårdens og Bakkegårdens børnehaver

Gentofte Børnevenner oprettede i 1948 børnehaverne Elmegårdens Børnehave og Bakkegårdens børnehaver. På dette tidspunkt var kvinderne ved at komme ud på arbejdsmarkedet, så der var et stigende behov for børnepasning. Bakkegårdens børnehaver findes fortsat på Fuglegårdsvej 19 og Elmegårdens børnehaver på L.E. Bruunsvej 1A.

1998 for 25 år siden

Nymosehave

Da Mosegårdsskolen blev fusioneret med Bakkegårdsskolen i sidstnævnte bygninger, stod det relative nye skolehus på Stolpehøj 148 ledigt. Da der samtidigt manglede plejehjemspladser, blev den tidligere skole ombygget til plejehjem med 451 plejeboliger, og på sportspladsen blev der bygget 27 ældreboliger. Navnet Nymosehave refererer til mosen tæt på, denne hedder Gammelmosen, men det kunne man ikke kalde disse boliger, så selv om Nymosen ligger et stykke derfra, blev boligerne opkaldt efter denne.

Mosegårdsskolen

Jægersborg posthus lukker

Allerede fra 1861 var der en slags brevsamlingssted på Jægersborg Kro nær kasernen. Fra 1920 øgedes befolkningstallet og da S-banen blev en realitet, blev der oprettet posthus i Ibstrupbebyggelsen. Denne funktion flyttede ad flere omgange, men lå fra 1990 på Smakkegårdsvej 173. Den skæve postkasse står endnu i 2023 foran det tidligere postindleveringssted.

Følg os på Facebook

Gentofte Lokalhistoriske Forening